

In Memoriam

Sjoerd E.A.T.M. van der Zee (1955-2022)

MARTINE VAN DER PLOEG, PERRY DE LOUW EN REMKO UIJLENHOET

Sjoerd van der Zee, emeritus hoogleraar Ecohydrologie in Wageningen, overleed op 24 juni 2022 op 67-jarige leeftijd aan de gevolgen van ALS. Hij begon zijn carrière met het onderzoeken van reactief transport in heterogene bodemsystemen. Hij werkte bijna 35 jaar in academische functies, sinds 1998 als hoogleraar Bodem- en grondwaterverontreiniging en later als hoogleraar Ecohydrologie bij het Departement Omgevingswetenschappen van Wageningen Universiteit. Daarnaast was hij adjunct-professor aan de School of Chemistry van Monash University in Australië.

Sjoerd groeide op in Heerlen en begon in 1974 aan zijn studie aan de toenmalige Landbouwhogeschool in Wageningen. Hij studeerde af in 1981 op het gebied van Bodemfysica en Bodemchemie. In 1978 liep hij stage bij de afdeling Landbouwtechniek van het Technion, Israel Institute of Technology, in Haifa. Voor zijn MSc-onderzoek bracht hij in 1979 zes maanden door aan het USDA Sedimentation Laboratory in Oxford, Mississippi (VS). Van 1981 tot 1984 werkte hij bij de afdeling Fysisch en Chemisch onderzoek van het Laboratorium voor Grondmechanica in Delft. In 1984 keerde hij terug naar Wageningen voor zijn promotieonderzoek, waar hij in 1988 cum laude promoveerde op onderzoek naar het transport van fosfaat in de bodem. Voor zijn proefschrift ontving hij de Gelders-Utrechtse Spaarbankprijs.

Sjoerd heeft grote wetenschappelijke bijdragen geleverd op het gebied van bodem- en grondwaterverontreiniging. Zijn vroege onderzoek was gericht op de stroming van water en het transport van opgeloste stoffen in heterogene poreuze media en bodems. Hij had het zeldzame vermogen om chemische en fysische concepten en principes te combineren bij het modelleren van onder-

gronds transport van opgeloste stoffen. Hij was een pionier in het ontwikkelen van analytische modellen die reactiekinetiek combineerden met stroming en transport, vaak in een stochastisch raamwerk. Later in zijn carrière breidde hij zijn onderzoek uit naar de ecohydrologie, waarbij hij fysische principes toepaste op hydrologische en geochemische problemen op grotere schaal. Daar bestudeerde hij ook oppervlakte-afvoer en de afvoer van water en chemicaliën van het bodemoppervlak naar het oppervlaktewater. Ook verziltingsprocessen in het ondiepe bodem-watersysteem kregen, in samenwerking met studenten en promovendi, de nodige aandacht.

Sjoerd is voorzitter geweest van de Nederlandse Bodemkundige Vereniging (2002-2005) en van het Boussinesq Centrum voor Hydrologie (2005-2008). Daarnaast was hij voorzitter en lid van de wetenschappelijke adviesraad van UFZ (Centre for Environmental Research) in Duitsland (2005-2013) en redactielid van verschillende wetenschappelijke tijdschriften, waaronder Vadose Zone Journal, Transport in Porous Media en het European Journal of Soil Science. Sjoerd was (co-)auteur van meer dan 350 publicaties, waarvan 220 in internationale wetenschappelijke tijdschriften. Tijdens zijn carrière heeft Sjoerd meer dan 30 promovendi begeleid, wat hij het liefst deed. Hij was zeker van plan om tijdens zijn pensioen, dat ruim een jaar geleden begon, zijn promovendi naar de eindstreep te begeleiden. Dat zat er helaas niet meer in.

Naast zijn vaardigheid in het conceptualiseren van transportroutes van water en opgeloste stoffen in de vorm van wiskundige, fysische en chemische beschrijvingen, was hij een begaafd schilder, had hij grote belangstelling voor (kunst) geschiedenis, zong hij als bas in het koor dat onder leiding staat van zijn vrouw Gemma en speelde hij wekelijks badminton. Sjoerd was geïnteresseerd in mensen, hielp graag en was een vriendelijk, creatief en bescheiden persoon, maar juist in discussies krachtig en vasthoudend. Hij stond bekend om zijn subtiele humor en vond het leuk om grappige project- en modelacroniemen te verzinnen.

Met Sjoerd hebben we een geweldige collega, wetenschapper, mentor en mens verloren.

Auteurs

MARTINE VAN DER PLOEG
Wageningen University & Research

PERRY DE LOUW
Deltares

REMKO UIJLENHOET
TU Delft